

ΓΝΩΜΗ 12/2026

(υποβαλλόμενη δυνάμει του
άρθρου 287, παράγραφος 4, ΣΛΕΕ)

**σχετικά με την πρόταση
κανονισμού του
Ευρωπαϊκού
Κοινοβουλίου και του
Συμβουλίου για τη
θέσπιση του
προγράμματος Erasmus+
για την περίοδο 2028-
2034 και την κατάργηση
των κανονισμών
(ΕΕ) 2021/817 και
(ΕΕ) 2021/888**

(COM/2025/549 final)

EL

**ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ**

*Προϋπολογισμός της ΕΕ
για την περίοδο
2028-2034*

Περιεχόμενα

Σημείο

01-10 | Εισαγωγή

01-10 | Γιατί αυτή η γνώμη

01-03 | Νομική βάση

04-10 | Πλαίσιο

11-53 | Κύρια μηνύματα

12-18 | Ενωσιακή προστιθέμενη αξία

19-22 | Ευθυγράμμιση των στόχων των δαπανών με τις προτεραιότητες πολιτικής σε επίπεδο ΕΕ

23-28 | Ευελιξία του προϋπολογισμού

29-32 | Απλούστευση του προγράμματος και των διαδικασιών

33-42 | Πλαίσιο επιδόσεων

43-49 | Συμμόρφωση, διαφάνεια, λογοδοσία και ιχνηλασιμότητα των δαπανώμενων κονδυλίων

50-53 | Εντολή ελέγχου του ΕΕΣ

Παραρτήματα

Παράρτημα Ι – Κατάλογος των δημοσιεύσεων του ΕΕΣ που συμβουλευθήκαμε κατά την κατάρτιση της παρούσας γνώμης

Συντομογραφίες

Γλωσσάριο

Εισαγωγή

Γιατί αυτή η γνώμη

Νομική βάση

- 01** Γνωμοδοτούμε δυνάμει του άρθρου 287, παράγραφος 4, της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ([ΣΛΕΕ](#)). Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο ([ΕΕΣ](#)) έλαβε επίσημο αίτημα από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις 17 Δεκεμβρίου 2025 να γνωμοδοτήσει επί της πρότασης κανονισμού που υπέβαλε η Επιτροπή στις 16 Ιουλίου 2025 σχετικά με τη θέσπιση του προγράμματος Erasmus+ για την περίοδο 2028-2034 ([COM/2025/549 final](#)).
- 02** Σύμφωνα με τη θεσμική εντολή μας, εκδίδουμε την παρούσα γνώμη προς υποστήριξη της νομοθετικής διαδικασίας μέσω παρατηρήσεων που διατυπώνουμε σχετικά με τον σχεδιασμό, τη διακυβέρνηση, τη χρηματοοικονομική εκτέλεση και το περιβάλλον δικλίδων του προτεινόμενου προγράμματος, καθώς και τους κινδύνους που δυνητικά ενέχει. Στο [παράρτημα I](#) παραθέτουμε κατάλογο των δημοσιεύσεων του ΕΕΣ που συμβουλευθήκαμε κατά την κατάρτιση της παρούσας γνώμης.
- 03** Εξετάσαμε επίσης τις σχετικές διατάξεις του [δημοσιονομικού κανονισμού](#), την [εκτίμηση επιπτώσεων](#) της Επιτροπής για το πρόγραμμα, καθώς και ευρήματα από σχετικές ελεγκτικές εργασίες μας.

Πλαίσιο

- 04** Η πρόταση θεσπίζει το πρόγραμμα Erasmus+ για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) 2028-2034. Εκτός από το σχέδιο του κανονισμού, η πρόταση περιλαμβάνει

αιτιολογική έκθεση που συνοψίζει το πλαίσιο της πρότασης, ένα νομοθετικό, δημοσιονομικό και ψηφιακό δελτίο, καθώς και τα αποτελέσματα των εκ των υστέρων αξιολογήσεων, των διαβουλεύσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη και της εκτίμησης επιπτώσεων.

05 Το Erasmus+ είναι το πρόγραμμα-ναυαρχίδα της ΕΕ για τη στήριξη της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της νεολαίας και του αθλητισμού στην Ευρώπη και όχι μόνο. Στο πλαίσιο του γενικού στόχου της Επιτροπής για το ΠΔΠ 2028-2034 να απλουστεύσει τη δημοσιονομική αρχιτεκτονική μειώνοντας τον αριθμό των προγραμμάτων από 52 σε 16¹, η Επιτροπή προτείνει τη συγχώνευση των εξής δύο τρεχόντων προγραμμάτων της ΕΕ σε έναν κανονισμό:

- του προγράμματος «Erasmus+», που είναι το πρόγραμμα της Ένωσης για την εκπαίδευση και την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό που θεσπίστηκε με τον [κανονισμό \(ΕΕ\) 2021/817](#)· και
- του προγράμματος του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης (ΕΣΑ), που θεσπίστηκε με τον [κανονισμό \(ΕΕ\) 2021/888](#).

06 Το μελλοντικό πρόγραμμα Erasmus+ διαρθρώνεται γύρω από δύο πυλώνες:

- τις ευκαιρίες μάθησης για όλους, στο πλαίσιο των οποίων θα στηρίζονται η μαθησιακή κινητικότητα σε όλους τους τομείς και οι ευκαιρίες εθελοντισμού στον τομέα της νεολαίας, αφενός, και οι ευκαιρίες ανάπτυξης ταλέντων και αριστείας, αφετέρου. Ο συγκεκριμένος πυλώνας καλύπτει επίσης το Ευρωπαϊκό Σώμα Εθελοντών Ανθρωπιστικής Βοήθειας (ΕΣΕΑΒ)· και
- την ανάπτυξη ικανοτήτων, η οποία συνδυάζει τη συνεργασία μεταξύ οργανώσεων και ιδρυμάτων και τη στήριξη της ανάπτυξης πολιτικών, καλύπτοντας όλους τους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, της νεολαίας και του αθλητισμού.

07 Για το ΠΔΠ 2028-2034, η Επιτροπή προτείνει να αυξηθεί σημαντικά ο προϋπολογισμός του Erasmus+ σε περίπου 40,8 δισεκατομμύρια ευρώ σε τρέχουσες τιμές (36,2 δισ. ευρώ σε τιμές 2025). Αν συγκριθεί με τον προϋπολογισμό ύψους περίπου 27,3 δισεκατομμυρίων ευρώ σε τρέχουσες τιμές (27,8 δισ. ευρώ σε τιμές 2025) που διατίθεται για το Erasmus+ την περίοδο προγραμματισμού 2021-2027, συμπεριλαμβανομένου του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης, η αύξηση του προϋπολογισμού που προτείνει η Επιτροπή ανέρχεται σε 49 % σε τρέχουσες τιμές (30 % σε τιμές 2025).

¹ [SWD\(2025\) 570](#), σύνοψη, σ. 2.

08 Όσον αφορά την υλοποίηση και τις μορφές χρηματοδότησης, η πρόταση της Επιτροπής ορίζει ότι²:

- η ενωσιακή χρηματοδότηση μπορεί να παρέχεται υπό οποιαδήποτε μορφή, σύμφωνα με τον [δημοσιονομικό κανονισμό](#), ιδίως με επιχορηγήσεις, βραβεία, προμήθειες και μη χρηματοοικονομικές δωρεές· και
- προτείνεται ως προκαθορισμένος τρόπος υλοποίησης, όταν η χρηματοδότηση παρέχεται υπό τη μορφή επιχορήγησης, η χρηματοδότηση που δεν συνδέεται με τις δαπάνες ή, «κατά περίπτωση», η χρήση απλουστευμένων επιλογών κόστους. Ωστόσο, η πρόταση δεν αποκλείει την επιστροφή με τη μορφή πραγματικών επιλέξιμων δαπανών, «όταν οι στόχοι μιας δράσης δεν μπορούν να επιτευχθούν διαφορετικά».

09 Δεδομένης της ποικιλομορφίας των δραστηριοτήτων που καλύπτονται από το πρόγραμμα Erasmus+ και της αύξησης του διαθέσιμου προϋπολογισμού, για την ενοποίηση υπό ένα ενιαίο πλαίσιο απαιτούνται σαφείς ρυθμίσεις διακυβέρνησης, διαφανής κατανομή των πόρων και ισχυροί μηχανισμοί παρακολούθησης και αξιολόγησης. Στο πλαίσιο αυτό, οι παρατηρήσεις που διατυπώνουμε στην παρούσα γνώμη επικεντρώνονται στο κατά πόσον η πρόταση περιέχει τα στοιχεία που είναι αναγκαία προκειμένου να διασφαλιστούν η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, η διαφάνεια και η λογοδοσία σε σχέση με την υλοποίηση, περιλαμβανομένων της νομιμότητας και της κανονικότητας των δαπανών της ΕΕ, η αποτελεσματική μέτρηση των επιδόσεων, η προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ και σαφείς ρυθμίσεις διακυβέρνησης, σύμφωνα με τη [ΣΛΕΕ](#) και τον [δημοσιονομικό κανονισμό](#).

10 Τέλος, η παρούσα γνώμη θα πρέπει να εξεταστεί παράλληλα με τη γνώμη του ΕΕΣ³ σχετικά με την πρόταση για το πλαίσιο επιδόσεων, η οποία αποσκοπεί στη διαμόρφωση του πλαισίου για την αξιολόγηση των επιδόσεων και την παρακολούθηση του προϋπολογισμού υπό το ΠΔΠ 2028-2034.

² [COM\(2025\) 549](#), άρθρο 12, παράγραφοι 4 και 5.

³ Γνώμη 10/2026.

Κύρια μηνύματα

- 11** Τα κύρια μηνύματα της γνώμης μας συνοψίζονται στο [πλαίσιο 1](#) κατωτέρω και αναπτύσσονται περαιτέρω στις ενότητες που ακολουθούν.

Πλαίσιο 1

Τα κύρια μηνύματα εν συντομία

Ενωσιακή προστιθέμενη αξία: Έχουμε ήδη επισημάνει στο πλαίσιο των εργασιών μας σχετικά με προηγούμενες περιόδους προγραμματισμού ότι το Erasmus+, ένα από τα πλέον εμβληματικά προγράμματα της ΕΕ, έχει αποφέρει ενωσιακή προστιθέμενη αξία σε πολυάριθμες μορφές. Ωστόσο, σε αντίθεση με προηγούμενους κανονισμούς, η πρόταση για το Erasmus+ δεν προβλέπει ειδικό άρθρο σχετικά με την ενωσιακή προστιθέμενη αξία. Επαναλαμβάνουμε το μήνυμά μας ότι η εφαρμογή κοινού ορισμού της ενωσιακής προστιθέμενης αξίας για τη βελτιστοποίηση της χρήσης των κονδυλίων της ΕΕ θα απέβαινε προς όφελος του δημόσιου διαλόγου και της λήψης αποφάσεων (σημεία [12-18](#)).

Ευθυγράμμιση των στόχων των δαπανών με τις ενωσιακές προτεραιότητες πολιτικής: Η πρόταση ευθυγραμμίζεται με τα έγγραφα στρατηγικής πολιτικής της Επιτροπής και του Συμβουλίου για την περίοδο 2024-2029, καθώς και με διάφορες άλλες πολιτικές της ΕΕ που σχετίζονται με τους στόχους του προγράμματος Erasmus+ (σημεία [19-22](#)).

Ευελιξία του προϋπολογισμού: Η αύξηση του προϋπολογισμού του Erasmus+ κατά 49 % σε τρέχουσες τιμές ή κατά 30 % σε τιμές 2025 σε σύγκριση με την τρέχουσα περίοδο δεν συνοδεύθηκε από ποσοτική ανάλυση. Για λόγους ευελιξίας, η Επιτροπή δεν υποδεικνύει στην πρότασή της τον τρόπο με τον οποίο ο διατιθέμενος προϋπολογισμός θα κατανεμηθεί μεταξύ των διαφόρων πυλώνων στους οποίους βασίζεται η πρόταση ούτε και μεταξύ των υποκείμενων δράσεων και επιμέρους δράσεων, καθώς αυτό θα εξαρτηθεί από τις εκάστοτε ανάγκες. Η πρόταση παρέχει επίσης ευελιξία ως προς την ανακατανομή πόρων προς και από προγράμματα υπό

επιμερισμένη διαχείριση, χωρίς να ζητείται αιτιολόγηση σε κάθε τέτοια περίπτωση. Θεωρούμε ότι στην πρόταση θα έπρεπε να προβλέπεται για τις αποφάσεις ανακατανομής η απαίτηση να αιτιολογούνται δεόντως σε κάθε περίπτωση και να λαμβάνονται μόνο κατόπιν συντονισμού μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών. Επιπλέον, ενώ θα έπρεπε, δεν ορίζονται στην πρόταση το τέλος της περιόδου επιλεξιμότητας ούτε το ανώτατο όριο για τις τεχνικές και διοικητικές δαπάνες (σημεία 23-28).

Απλούστευση του προγράμματος και των διαδικασιών: Η πρόταση συγχωνεύει τα τρέχοντα προγράμματα Erasmus+ και Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης σε ένα. Πρόκειται για μια έκβαση που μπορεί να αποφέρει οφέλη από άποψη τόσο απλούστευσης όσο και κοινής διαχείρισης. Ωστόσο, στο πλαίσιο της πρότασης αποσύρονται από το κείμενο του κανονισμού οι κανόνες επιλεξιμότητας για τις δράσεις αλληλεγγύης και ανθρωπιστικής βοήθειας, οι οποίοι θα καθορίζονται πλέον στα προγράμματα εργασίας. Δεδομένου ότι η κίνηση αυτή ενέχει δυνητικά κινδύνους για τις επιδόσεις, τη συμμόρφωση και τη διαφάνεια των εν λόγω δαπανών, θεωρούμε ότι θα πρέπει να καθορίζονται στην πρόταση (σημεία 29-32).

Πλαίσιο επιδόσεων: Επισημαίνουμε ότι οι δείκτες εκροής και αποτελέσματος που παρατίθενται στο παράρτημα Ι του προτεινόμενου κανονισμού για το πλαίσιο επιδόσεων δεν φαίνεται να είναι επαρκείς για την αξιολόγηση του Erasmus+ από άποψη συνολικής αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας και σχέσης κόστους-οφέλους. Επιπλέον, η απουσία ενός σαφώς καθορισμένου και υποχρεωτικού συνόλου δεικτών, σε συνδυασμό με τον συχνά ασαφή και ερμηνευτικό χαρακτήρα των πεδίων παρέμβασης, θα υπονόμει τη συγκρισιμότητα μεταξύ των κρατών μελών και θα αποδυνάμωνε τη συσσωμάτωση πληροφοριών σχετικά με τις επιδόσεις για το εν λόγω πρόγραμμα σε επίπεδο ΕΕ. Ακόμη, όπως έχουμε συμπεράνει στο πλαίσιο παλαιότερων ελεγκτικών εργασιών μας, η χρηματοδότηση που δεν συνδέεται με δαπάνες ενδέχεται να μην είναι ο καταλληλότερος μηχανισμός χρηματοδότησης σε ορισμένες περιπτώσεις, καθώς δεν βασίζεται εξ ορισμού στις επιδόσεις (σημεία 33-42).

Συμμόρφωση, διαφάνεια, λογοδοσία και ιχνηλασιμότητα των δαπανώμενων κονδυλίων: Η πρόταση βασίζεται στο ισχύον σύστημα δικλίδων και διατηρεί τις διαδικασίες που ήδη εφαρμόζουν οι εμπλεκόμενοι φορείς. Ο προκαθορισμένος τρόπος παροχής επιχορηγήσεων είναι η χρηματοδότηση που δεν συνδέεται με τις δαπάνες. Ωστόσο, με βάση τα διδάγματα που αντλήσαμε από αυτή την απλουστευμένη μορφή στήριξης, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, ενδέχεται να στερείται διαφάνειας και να μην διέπεται από επαρκείς ρυθμίσεις λογοδοσίας και δικλίδων. Θα πρέπει να υπάρχει μεγαλύτερη σαφήνεια σχετικά με το πότε θα πρέπει να εφαρμόζονται εναλλακτικοί τρόποι, σχετικά με τη χρήση των μηχανισμών χρηματοδότησης, καθώς και σχετικά με τους αντίστοιχους ρόλους και τις αρμοδιότητες που απαιτούνται σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο, ώστε να διασφαλίζεται ικανοποιητικό επίπεδο συμμόρφωσης, χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, διαφάνειας και ιχνηλασιμότητας όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο δαπανώνται τα κονδύλια (σημεία 43-49).

Εντολή ελέγχου του ΕΕΣ: Ο προτεινόμενος κανονισμός θα εφαρμόζεται βάσει άμεσης ή έμμεσης διαχείρισης. Ζητούμε από τον νομοθέτη να αναφέρει σαφώς τα δικαιώματα ελέγχου μας στη νομοθετική του πρόταση, μεταξύ άλλων και όσον αφορά τους δικαιούχους σε «*τρίτες χώρες*» (σημεία **50-53**).

Ενωσιακή προστιθέμενη αξία

- 12** Το Erasmus+ έχει τη δυνατότητα να δημιουργήσει προστιθέμενη αξία την οποία τα κράτη μέλη, τα άτομα ή οι οργανισμοί δεν θα ήταν σε θέση να επιτύχουν εξίσου μεμονωμένα. Με τη μαθησιακή κινητικότητα οι συμμετέχοντες έχουν τη δυνατότητα να εξοικειωθούν με διάφορες μεθόδους διδασκαλίας και κατάρτισης σε διαφορετικά θεσμικά και κοινωνικά περιβάλλοντα. Για τους οργανισμούς, η διασυνοριακή συνεργασία στους τομείς της εκπαίδευσης, της νεολαίας ή του αθλητισμού διευκολύνει τη μάθηση και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών. Επιπλέον, μέσω δράσεων που υλοποιούνται σε συνεργασία με «*τρίτες χώρες*», το πρόγραμμα αποκτά και διεθνή διάσταση.
- 13** Στην **ειδική έκθεση 22/2018** σχετικά με την κινητικότητα στο πλαίσιο του Erasmus+, δηλώσαμε ότι η «*δράση “κινητικότητα” του Erasmus+ δημιουργεί περισσότερες μορφές ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας*» από εκείνες που απαιτούνται βάσει του άρθρου 3 του **κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1288/2013**. Στο πλαίσιο αυτό, τονίζαμε ότι το Erasmus+ διαδραματίζει «*καίριο ρόλο στην ενίσχυση της μαθησιακής κινητικότητας και ασκεί θετική επιρροή στον τρόπο με τον οποίο οι συμμετέχοντες διάκεινται έναντι της ΕΕ*» και ενισχύει το «*αίσθημα της ευρωπαϊκής τους ταυτότητας*», αποτελέσματα τα οποία οι χώρες δεν θα ήταν σε θέση να επιτύχουν ενεργώντας μεμονωμένα. Επιπλέον, επισημάναμε περαιτέρω τρόπους με τους οποίους το Erasmus+ παρείχε ενωσιακή προστιθέμενη αξία, όπως:
- η θέσπιση του Χάρτη Erasmus για την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, ως εγγύηση για την παροχή ποιοτικών μαθημάτων σε ολόκληρη την Ευρώπη·
 - η προώθηση της συνεργασίας μεταξύ πανεπιστημίων για την υποστήριξη της κινητικότητας φοιτητών και προσωπικού·
 - η ανάπτυξη των γλωσσικών δεξιοτήτων των συμμετεχόντων·
 - η ενισχυμένη διπλωματία, στο πλαίσιο της πολιτικής γειτονίας και ανάπτυξης της ΕΕ· και
 - η ενισχυμένη προβολή και το κύρος της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

- 14** Το άρθρο 4 του [ισχύοντος κανονισμού Erasmus+](#) ορίζει ότι το πρόγραμμα «υποστηρίζει μόνο εκείνες τις δράσεις και δραστηριότητες με πιθανή ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία [...] για παράδειγμα, μέσω: α) του διεθνικού χαρακτήρα τους, ιδίως όσον αφορά την μαθησιακή κινητικότητα και τη συνεργασία με σκοπό την επίτευξη ενός βιώσιμου συστημικού αντίκτυπου [...]». Σημειώνουμε ότι η διάταξη αυτή δεν μεταφέρθηκε στον προτεινόμενο κανονισμό. Αντ' αυτού, για την περίοδο 2028-2034, η έννοια της ενωσιακής προστιθέμενης αξίας αναφέρεται ως κατευθυντήρια αρχή στην αιτιολογική έκθεση της πρότασης και στο νομοθετικό, δημοσιονομικό και ψηφιακό δελτίο, όπου ορίζεται ως η αξία που απορρέει από την ενωσιακή δράση και η οποία προστίθεται στην αξία που θα είχε δημιουργηθεί αν τα κράτη μέλη ενεργούσαν μεμονωμένα.
- 15** Στην αιτιολογική έκθεση της πρότασης, η Επιτροπή αναφέρει επίσης ότι η «προστιθέμενη αξία της ενωσιακής χρηματοδότησης στους τομείς πολιτικής που καλύπτονται από το πρόγραμμα αναγνωρίστηκε ευρέως από τους απαντήσαντες στην ανοικτή δημόσια διαβούλευση που διεξήγαγε η Επιτροπή για το νέο ΠΔΠ, με τη συντριπτική πλειονότητα να τονίζει τη σημασία της».
- 16** Όπως αναφέρουμε στην [επισκόπηση 03/2025](#) σχετικά με τις ευκαιρίες για το ΠΔΠ μετά το 2027 και στις γνώμες μας για το ΠΔΠ 2028-2034⁴, θεωρούμε ότι η έννοια της ενωσιακής προστιθέμενης αξίας θα πρέπει να γίνεται αντιληπτή με τον ίδιο τρόπο από όλα τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και να αποτυπώνεται σε κατάλληλη πολιτική δήλωση ή στη νομοθεσία της ΕΕ, προκειμένου να είναι πλήρως αποτελεσματική. Με άλλα λόγια, η ενωσιακή προστιθέμενη αξία μπορεί να επιτευχθεί και να μετράται αποτελεσματικά μόνον εάν ορίζεται με σαφήνεια και εφαρμόζεται με συνέπεια.
- 17** Τον Φεβρουάριο του 2025, στην [ανακοίνωσή της](#) σχετικά με την πορεία προς το προσεχές ΠΔΠ, η Επιτροπή δήλωσε ότι ο μελλοντικός προϋπολογισμός της ΕΕ θα πρέπει να επικεντρώνεται στις κοινές προκλήσεις, όπου οι δαπάνες σε ευρωπαϊκό επίπεδο αποφέρουν την υψηλότερη ενωσιακή προστιθέμενη αξία. Επισημαίνουμε, ωστόσο, ότι ούτε το ισχύον νομικό πλαίσιο της ΕΕ ούτε οι προτάσεις της Επιτροπής για το επόμενο ΠΔΠ περιέχουν ορισμό της έννοιας της ενωσιακής προστιθέμενης αξίας. Η έννοια αυτή ορίζεται μόνο στις [κατευθυντήριες γραμμές](#) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη βελτίωση της νομοθεσίας ως η πρόσθετη αξία που προκύπτει από παρέμβαση της ΕΕ πέραν της αξίας που θα είχε επιτευχθεί αποκλειστικά από τη δράση των κρατών μελών⁵ ή ως τα

⁴ Γνώμες [01/2026](#), [02/2026](#), [06/2026](#), [07/2026](#), [08/2026](#), [09/2026](#), [10/2026](#) και [11/2026](#).

⁵ [Κατευθυντήριες γραμμές](#) για τη βελτίωση της νομοθεσίας, σ. 25.

οφέλη που αποφέρει η δράση της ΕΕ, όπως οι οικονομίες κλίμακας ή η αποδοτικότερη (λιγότερο δαπανηρή) επίτευξη των πολιτικών στόχων σε επίπεδο ΕΕ⁶.

- 18** Συνολικά, και όπως είχε ήδη αναφερθεί στην [επισκόπηση 01/2018](#) που εκπονήθηκε ενόψει του ΠΔΠ 2021-2027, θεωρούμε ότι η επίτευξη συμφωνίας σχετικά με τον ορισμό της ενωσιακής προστιθέμενης αξίας και η εφαρμογή του με συνέπεια, θα απέβαινε προς όφελος του δημόσιου διαλόγου και της λήψης αποφάσεων. Η απουσία τέτοιου ορισμού εξακολουθεί να δημιουργεί προβλήματα και, ως εκ τούτου, επαναλαμβάνουμε την πρότασή μας αυτή σε σχέση με την υπό εξέταση πρόταση.

Ευθυγράμμιση των στόχων των δαπανών με τις προτεραιότητες πολιτικής σε επίπεδο ΕΕ

- 19** Στο άρθρο 3 της πρότασης κανονισμού καθορίζονται οι γενικοί και ειδικοί στόχοι του προγράμματος Erasmus+ για την περίοδο 2028-2034 ([γράφημα 1](#)).

⁶ Αυτόθι, σ. 34.

Γράφημα 1 | Γενικοί και ειδικοί στόχοι της πρότασης για το Erasmus+

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει του άρθρου 3 της πρότασης για το Erasmus+ [COM(2025) 549 final].

20 Η πρόταση ευθυγραμμίζεται με τους στόχους που αναφέρονται στις προτεραιότητες της Επιτροπής για την περίοδο 2024-2029. Ειδικότερα:

- σε σχέση με την προτεραιότητα για «τη στήριξη των ανθρώπων, την ενίσχυση των κοινωνιών μας και του κοινωνικού μοντέλου» αναφέρεται ότι θα ενισχυθεί «το Erasmus+ —όσον αφορά, μεταξύ άλλων, και την επαγγελματική κατάρτιση— για να μπορούν να επωφεληθούν περισσότερα άτομα», κάτι που θεωρείται «καίριας σημασίας ώστε τα άτομα αυτά να αναπτύξουν δεξιότητες, να δημιουργήσουν κοινές εμπειρίες και να κατανοήσουν καλύτερα το ένα το άλλο»· και
- ένας από τους πυλώνες του σχεδίου της Επιτροπής για βιώσιμη ευημερία και ανταγωνιστικότητα αποσκοπεί στην αντιμετώπιση του χάσματος δεξιοτήτων και

εργατικού δυναμικού με τη δημιουργία της «Ένωσης Δεξιοτήτων»⁷ και την «εστίαση στις επενδύσεις, την εκπαίδευση ενηλίκων και τη διά βίου μάθηση, τη διατήρηση των δεξιοτήτων και την αναγνώριση των διαφόρων τύπων κατάρτισης ώστε να μπορούν οι άνθρωποι να εργάζονται σε ολόκληρη την Ένωσή μας»· η Επιτροπή θεωρεί πρωταρχικής σημασίας την ενσωμάτωση στις δράσεις της της διά βίου μάθησης στην εκπαίδευση και τη σταδιοδρομία και την υποστήριξη της κατάρτισης και των προοπτικών σταδιοδρομίας των εκπαιδευτικών.

21 Η πρόταση ευθυγραμμίζεται επίσης με τα έγγραφα πολιτικής του Συμβουλίου:

- το [στρατηγικό θεματολόγιο 2024-2029](#), στο οποίο διατυπώνεται η δέσμευση για επενδύσεις στις δεξιότητες, την κατάρτιση και την εκπαίδευση των ανθρώπων και για ενθάρρυνση της κινητικότητας των ταλέντων εντός της ΕΕ·
- την [ευρωπαϊκή στρατηγική για τη νεολαία \(2019-2027\)](#), η οποία τονίζει τη σημασία του Erasmus+ για τη στήριξη των ανταλλαγών νέων, της συνεργασίας και της δράσης τους στα πολιτιστικά και στα κοινά· και
- το [πρόγραμμα εργασιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον αθλητισμό \(1η Ιουλίου 2024 – 31 Δεκεμβρίου 2027\)](#), το οποίο χαιρετίζει τις αθλητικές δράσεις του Erasmus+ που σχετίζονται με την κινητικότητα του προσωπικού που εργάζεται σε αθλητικές οργανώσεις, ως μέσο βελτίωσης των ικανοτήτων και των προσόντων του.

22 Επιπλέον, στο [ψήφισμά](#) του, της 16ης Ιανουαρίου 2014, σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος Erasmus+, τόνισε ότι «το πρόγραμμα αποτέλεσε κινητήρια δύναμη για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης και θα πρέπει να συνεχίσει να ανταποκρίνεται στις μελλοντικές τάσεις στην εκπαίδευση, ώστε να συμβαδίζει με τις κοινωνικές και τεχνολογικές αλλαγές» και ότι το πρόγραμμα «είναι ζωτικής σημασίας για την καλλιέργεια ενός ευρωπαϊκού αισθήματος του ανήκειν και κατανόησης μεταξύ των διαφορετικών πολιτισμών, επιτρέποντας την ενίσχυση μιας ευρωπαϊκής ταυτότητας που θα συνυπάρχει με τις εθνικές ταυτότητες».

Ευελιξία του προϋπολογισμού

23 Για το ΠΔΠ 2028-2034, η Επιτροπή προτείνει αύξηση του συνολικού προϋπολογισμού του ΠΔΠ κατά 59 % σε τρέχουσες τιμές (39 % σε τιμές 2025) σε σύγκριση με την

⁷ COM(2025) 90 final.

περίοδο 2021-2027⁸. Για το Erasmus+, η Επιτροπή προτείνει αύξηση του προϋπολογισμού της τάξης του 49 % σε τρέχουσες τιμές (30 % σε τιμές 2025). Ως εκ τούτου, το Erasmus+ θα αντιπροσωπεύει περίπου το 7 % του προϋπολογισμού ύψους 589,6 δισεκατομμυρίων ευρώ για τον τομέα 2 του ΠΔΠ 2028-2034 «Ανταγωνιστικότητα, ευημερία και ασφάλεια». Ωστόσο, η εκτίμηση επιπτώσεων⁹ που συνοδεύει την πρόταση δεν περιέχει ποσοτική ανάλυση των αναγκών ούτε σαφείς εξηγήσεις για την αύξηση αυτή. Σύμφωνα με τις αρχές της διαφάνειας και της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, η πρόταση θα πρέπει να περιλαμβάνει σαφείς χρηματοοικονομικές πληροφορίες και να τεκμηριώνει πώς η κάθε επιμέρους αύξηση του προϋπολογισμού δικαιολογείται, για παράδειγμα, από τη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής των επιλέξιμων δράσεων ή της συμμετοχής, από την αύξηση του αριθμού των δραστηριοτήτων ή των συμμετεχόντων που θα λάβουν χρηματοδότηση ή από τη συνεκτίμηση της επίδρασης του πληθωρισμού¹⁰.

- 24** Με την εν προκειμένω πρόταση, η Επιτροπή αποσκοπεί στην ενίσχυση της ευελιξίας του προϋπολογισμού, καθορίζοντας μεν συνολικό προϋπολογισμό για το πρόγραμμα Erasmus+, όχι όμως και ενδεικτικά κονδύλια για καθέναν από τους πυλώνες ή τις υποκείμενες δράσεις και επιμέρους δράσεις. Αν και ένας ορισμένος βαθμός ευελιξίας του προϋπολογισμού φαίνεται να είναι απαραίτητος για την αντιμετώπιση απρόβλεπτων προκλήσεων ή εξελισσόμενων καταστάσεων, είναι επίσης σημαντικό οι ρυθμίσεις ευελιξίας να μην θέτουν σε κίνδυνο τη λογοδοσία και τη διαφάνεια όσον αφορά τη χρήση των κονδυλίων της ΕΕ και να επιτυγχάνουν ισορροπία μεταξύ προβλεψιμότητας και ευελιξίας.
- 25** Στην αιτιολογική έκθεση, η απουσία κατανομών του προϋπολογισμού ανά πυλώνα ή/και δράση αιτιολογείται από την ανάγκη ενός περιθωρίου ευελιξίας προκειμένου να μπορεί η ΕΕ να ανταποκρίνεται σε ένα *«ταχέως μεταβαλλόμενο οικονομικό, κοινωνικό και γεωπολιτικό περιβάλλον»*. Με τη συγχώνευση των προγραμμάτων η Επιτροπή έχει τη δυνατότητα να διαφοροποιεί την εστίασή της και να ασχολείται και με άλλους τομείς προτεραιότητας που ενδέχεται να αναδειχθούν. Ωστόσο, οι εναλλαγές αυτές μειώνουν τον βαθμό προβλεψιμότητας για τις εθνικές αρχές που είναι αρμόδιες για την υλοποίηση του προγράμματος. Σημαντικές αλλαγές στα προγράμματα μπορούν επίσης να διαταράξουν τον μακροπρόθεσμο σχεδιασμό και να υπονομεύσουν τη σταθερότητα που απαιτείται για την αποτελεσματική υλοποίηση της πολιτικής. Τυχόν αποφάσεις για ανακατανομή κονδυλίων θα πρέπει να λαμβάνονται κατόπιν συντονισμού μεταξύ της

⁸ COM(2025) 571 final.

⁹ SWD(2025) 550.

¹⁰ Γνώμη 03/2026 σχετικά με το ΠΔΠ για τα έτη 2028 έως 2034, σημείο 20.

Επιτροπής και των κρατών μελών. Ο διάλογος αυτός είναι σημαντικός για τη διασφάλιση της λογοδοσίας και της ευθυγράμμισης της χρηματοδότησης με τις τοπικές ανάγκες.

26 Σημειώνουμε επίσης ότι η υφιστάμενη δράση «*διάλογος και συνεργασία για τις πολιτικές με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη*» δεν μεταφέρεται στην πρόταση του νέου κανονισμού ως διακριτή δράση. Αντ' αυτού, περιλαμβάνεται πλέον σιωπηρά στη δράση για τον «*πειραματισμό καθώς και την προετοιμασία και εφαρμογή των ενωσιακών θεματολογίων πολιτικής*». Δεν καθίσταται σαφές με ποιον τρόπο οι προσαρμογές του προγράμματος θα αποφέρουν μεγαλύτερη αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα, όταν η προσοχή που αποδίδεται στον διάλογο και τη συνεργασία για τις πολιτικές με τα ενδιαφερόμενα μέρη φθίνει. Στο πλαίσιο αυτό, σημειώνουμε επίσης το αίτημα που απευθύνει το Κοινοβούλιο στο [ψήφισμά](#) του, της 16ης Ιανουαρίου 2024, προς τους διάφορους εμπλεκόμενους «*να διατηρήσουν το Erasmus+ κοντά στους πολίτες και να διασφαλίσουν ότι θα παραμείνει ένα "πρόγραμμα για τους πολίτες" από τη βάση προς την κορυφή*».

27 Όσον αφορά την ευελιξία και την εκτέλεση του προϋπολογισμού, η πρόταση εξακολουθεί να παρέχει, όπως και κατά την περίοδο 2021-2027¹¹, πλήρη ευελιξία για τη μεταφορά χρηματοδοτικών πόρων από και προς τα υπό επιμερισμένη διαχείριση προγράμματα ενός κράτους μέλους (κατόπιν αιτήματός του) «*προς όφελος του οικείου κράτους μέλους*»¹². Στην [ειδική έκθεση 18/2025](#)¹³, συστήσαμε στην Επιτροπή «*να καθορίσει τα βασικά στάδια και τους ρόλους στις διαδικασίες ανακατανομής και αναπροσδιορισμού των προτεραιοτήτων κατά τον προσδιορισμό των δημοσιονομικών πόρων για την αντιμετώπιση νέων αναγκών*». Όσον αφορά το Erasmus+, απομένει να διαπιστωθεί κατά πόσον η προτεινόμενη προσέγγιση θα συμβάλει στην υλοποίηση της πολιτικής ή αν θα περιοριστεί στην επίτευξη μεγαλύτερης απορρόφησης των κονδυλίων της ΕΕ. Θεωρούμε ότι η πρόταση θα έπρεπε να απαιτεί τη δέουσα αιτιολόγηση της ανακατανομής σε κάθε περίπτωση και τον καθορισμό ποσοτικών ορίων σχετικά με το ύψος της χρηματοδότησης που μπορεί να διοχετευθεί σε/από προγράμματα υπό επιμερισμένη διαχείριση. Βλέπε επίσης τις γνώμες μας σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο¹⁴ και το πρόγραμμα AgoraEU¹⁵.

¹¹ Άρθρο 17, παράγραφος 8, του [κανονισμού \(ΕΕ\) 2021/817](#)· άρθρο 11, παράγραφος 4, του [κανονισμού \(ΕΕ\) 2021/888](#).

¹² COM(2025) 549 final, άρθρο 10, παράγραφος 2.

¹³ [Ειδική έκθεση 18/2025](#), σχετικά με την ευελιξία του προϋπολογισμού της ΕΕ, σύσταση 3.

¹⁴ Γνώμη 09/2026, σημεία 64 και 65.

¹⁵ Γνώμη 11/2026, σημείο 28.

28 Επιπλέον, η πρόταση δεν είναι επαρκώς συγκεκριμένη όσον αφορά τις ακόλουθες δύο πτυχές.

- Επιτρέπει την εγγραφή στον προϋπολογισμό της ΕΕ πιστώσεων για την περίοδο μετά το 2034 ώστε «να καλυφθούν οι αναγκαίες δαπάνες και να καταστεί δυνατή η διαχείριση δράσεων που δεν θα έχουν ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του προγράμματος»¹⁶. Ωστόσο, δεν αναφέρει για πόσα έτη θα επιτρέπεται αυτό, αν θα πρόκειται, παραδείγματος χάριν, για δύο ή τρία έτη μετά τη λήξη της περιόδου επιλεξιμότητας. Παρέχεται έτσι στην Επιτροπή περιθώριο διακριτικής ευχέρειας κατά την υλοποίηση του προγράμματος Erasmus+, γεγονός που θα μπορούσε να επηρεάσει τις μελλοντικές πιστώσεις του προϋπολογισμού και τις πληρωμές.
- Επιτρέπει επίσης τη διάθεση μέρους του προϋπολογισμού για τεχνική και διοικητική βοήθεια¹⁷, αλλά χωρίς να θέτει ανώτατο όριο στο ποσό ή κατ' αποκοπή ποσοστό για κάθε αίτηση πληρωμής. Η ίδια γενική προσέγγιση εφαρμόστηκε και στα προηγούμενα δύο ΠΔΠ. Όταν δεν θεσπίζεται τέτοιο ανώτατο όριο, δεν οριοθετούνται τα κονδύλια που μπορούν να προορίζονται για την παροχή τεχνικής και διοικητικής βοήθειας. Κάτι τέτοιο θα μπορούσε να αποβεί εις βάρος άλλων έργων που θα ήταν υπό διαφορετικές συνθήκες επιλέξιμα προς χρηματοδότηση από το πρόγραμμα.

Ως εκ τούτου, προτείνουμε η πρόταση να επιλύσει τα ζητήματα αυτά.

Απλούστευση του προγράμματος και των διαδικασιών

29 Η πρόταση συγχωνεύει δύο προγράμματα τα οποία επί του παρόντος ρυθμίζονται από χωριστούς κανονισμούς: το πρόγραμμα Erasmus+ βάσει του [κανονισμού \(ΕΕ\) 2021/817](#) και τις δράσεις αλληλεγγύης και ανθρωπιστικής βοήθειας στο πλαίσιο του ΕΣΑ και του ΕΣΕΑΒ βάσει του [κανονισμού \(ΕΕ\) 2021/888](#). Σύμφωνα με την Επιτροπή, «εντάσσοντας σε ένα πλαίσιο δύο προγράμματα που λειτουργούν με παρόμοιες διαδικασίες και αλληλεπικαλύπτονται σε διάφορους τομείς (π.χ. πρόγραμμα εργασίας, παρακολούθηση, επικοινωνία), θα προσφέρει σημαντική απλούστευση, οδηγώντας σε μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα, μείωση του διοικητικού φόρτου και του κόστους υλοποίησης». Η

¹⁶ COM(2025) 549 final, άρθρο 9, παράγραφος 3.

¹⁷ Αυτόθι, άρθρο 9, παράγραφος 4· νομοθετικό δημοσιονομικό και ψηφιακό δελτίο, παράγραφος 3.2.1.1.

ενοποίηση δύο προγραμμάτων σε ένα προσφέρει δυνητικά οφέλη, όπως η κοινή χρήση της διοικητικής ικανότητας.

- 30** Για χάρη της απλούστευσης, καταργήθηκαν σχεδόν όλοι οι κανόνες σχετικά με τις δραστηριότητες αλληλεγγύης και ανθρωπιστικής βοήθειας. Οι εκτενείς διατάξεις των άρθρων 4 έως 8 του [κανονισμού \(ΕΕ\) 2021/888](#) σχετικά με την εφαρμογή των εν λόγω δράσεων και των άρθρων 15 έως 18 σχετικά με τις προϋποθέσεις για τα άτομα και τις οργανώσεις που συμμετέχουν δεν θα μεταφερθούν στον νέο κανονισμό. Παρότι, σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 5, της πρότασης κανονισμού, οι λεπτομέρειες για τις επιχειρησιακές ρυθμίσεις αναμένεται να καθορίζονται στα προγράμματα εργασίας ή στα έγγραφα που σχετίζονται με τις διαδικασίες ανάθεσης, η πρόταση παρέχει περιορισμένη σαφήνεια σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι εν λόγω διαδικασίες σχεδιασμού θα εφαρμόζονται στην πράξη για όλους τους τομείς πολιτικής. Γεννάται έτσι κίνδυνος για τις επιδόσεις και τη συμμόρφωση των δαπανών για δράσεις αλληλεγγύης και ανθρωπιστικής βοήθειας, καθώς με την απλούστευση κινδυνεύουν να μην είναι πλέον εξίσου σαφείς απέναντι στους δικαιούχους, τους τελικούς αποδέκτες και τους εμπλεκόμενους εθνικούς ή περιφερειακούς φορείς οι όροι επιλεξιμότητας των συμμετεχόντων και των δράσεων. Ως εκ τούτου, θεωρούμε ότι οι κανόνες αυτοί θα πρέπει να καθορίζονται ρητά στην πρόταση.
- 31** Σημειώνουμε ότι το Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης θα πάψει να υφίσταται ως χωριστό πρόγραμμα και θα αποτελεί πλέον μία ακόμη δράση στο πλαίσιο του συνολικού προγράμματος Erasmus+. Εξαιτίας της τροπής αυτής, ενδέχεται να μειωθεί η προβολή της και να επηρεαστεί η ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με την υλοποίησή της.
- 32** Στην [ειδική έκθεση 22/2018](#) αναφέραμε ότι τα «*κατ' αποκοπή ποσά, οι ενιαίοι συντελεστές και το μοναδιαίο κόστος είναι καλοί τρόποι απλούστευσης, αλλά η Επιτροπή πρέπει να αποτρέψει την εμφάνιση ανεπιθύμητων συνεπειών*». Επισημαίναμε ότι «*οι υποτροφίες που χορηγούνται προς στήριξη της κινητικότητας των προσώπων πρέπει να προσαρμόζονται στο κόστος διαβίωσης και παραμονής στη χώρα υποδοχής*». Αυτό δεν φαινόταν να ισχύει σε όλες τις περιπτώσεις, καθώς ορισμένοι συμμετέχοντες δήλωσαν ότι οι υποτροφίες δεν επαρκούσαν για την κάλυψη των δαπανών, κάτι που θα μπορούσε να αποθαρρύνει σπουδαστές που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση από το να δηλώσουν συμμετοχή στο πρόγραμμα. Θεωρούμε ότι θα ήταν χρήσιμη πρόταση να προβλέπει την υποχρέωση των κρατών μελών να διευθετήσουν το ζήτημα αυτό.

Πλαίσιο επιδόσεων

- 33** Το πρόγραμμα Erasmus+ θα εφαρμόζεται σύμφωνα με τον προτεινόμενο κανονισμό για τις επιδόσεις¹⁸, ο οποίος θεσπίζει το πλαίσιο επιδόσεων για τον προϋπολογισμό της περιόδου 2028-2034, συμπεριλαμβανομένων κανόνων για την παρακολούθηση και την αναφορά στοιχείων σχετικά με τις επιδόσεις των προγραμμάτων και των δραστηριοτήτων της ΕΕ, καθώς και για την αξιολόγηση των προγραμμάτων. Ο συγκεκριμένος προτεινόμενος κανονισμός αποτελεί αντικείμενο χωριστής γνώμης του ΕΕΣ. Στην παρούσα ενότητα αναλύουμε επιλεγμένα μόνο στοιχεία¹⁹ του προτεινόμενου κανονισμού για τις επιδόσεις, τα οποία σχετίζονται ευθέως με την πρόταση για το Erasmus+.
- 34** Στην πρόταση για το πρόγραμμα Erasmus+ δεν διευκρινίζονται τα πεδία παρέμβασης και οι δείκτες επιδόσεων από το παράρτημα Ι του προτεινόμενου [πλαισίου επιδόσεων](#) που θα εφαρμόζονται στο πλαίσιο του προγράμματος. Ωστόσο, εντοπίσαμε το ακόλουθο διακριτό πεδίο παρέμβασης για το Erasmus+, όπως περιγράφεται λεπτομερώς στον [πίνακα 1](#).

Πίνακας 1 | Δείκτες εκροής και αποτελέσματος για πεδίο παρέμβασης που αφορά το Erasmus+

Πεδίο παρέμβασης	Δείκτες εκροής	Δείκτες αποτελέσματος
120 – Μαθησιακή κινητικότητα (τομείς εκπαίδευσης συμπεριλαμβανομένης της μη τυπικής και της άτυπης εκπαίδευσης και νεολαΐα)	— Αριθμός προσωπικού — ανά φύλο και ηλικία — Αριθμός εκπαιδευομένων — ανά φύλο, ηλικία, κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο και τομείς δεξιοτήτων (συμπεριλαμβανομένων των STEM) — Αριθμός συμμετεχόντων σε δραστηριότητες που προωθούν άμεσα τις αξίες της ΕΕ και ενισχύουν την αλληλεγγύη και τη συμμετοχή των πολιτών	— Ποσοστό συμμετεχόντων που θεωρούν ότι έχουν ωφεληθεί από τη συμμετοχή τους — Ποσοστό συμμετεχόντων που θεωρούν ότι έχουν αυξήσει τις βασικές ικανότητές τους — Ποσοστό συμμετεχόντων που θεωρούν ότι έχουν αυξημένο ευρωπαϊκό αίσθημα του ανήκειν

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει του παραρτήματος Ι του προτεινόμενου κανονισμού για τις επιδόσεις.

- 35** Οι δείκτες που εφαρμόζονται για το συγκεκριμένο πεδίο παρέμβασης καταδεικνύουν βασικές αδυναμίες του προτεινόμενου πλαισίου επιδόσεων. Οι δείκτες εκροής αποτυπώνουν κυρίως τη συμμετοχή, ενώ οι δείκτες αποτελέσματος βασίζονται σε μεγάλο

¹⁸ COM(2025) 545.

¹⁹ COM/2025/549, ενότητα 5 της αιτιολογικής έκθεσης και αιτιολογική σκέψη 44.

βαθμό στον παράγοντα αντίληψη. Παρότι βεβαιώνουν ότι οι δραστηριότητες έλαβαν χώρα και οι συμμετέχοντες ανέφεραν θετικές εμπειρίες, δεν αποτυπώνουν ούτε τις βελτιώσεις στα μαθησιακά αποτελέσματα ούτε οποιαδήποτε άλλη έκφανση της αποτελεσματικότητας της παρέμβασης, όπως βιώσιμα εκπαιδευτικά αποτελέσματα, συμβολή στους εκπαιδευτικούς στόχους της ΕΕ ή βελτιώσεις στα εκπαιδευτικά συστήματα.

- 36** Εντοπίσαμε επίσης πρόσθετα πεδία παρέμβασης που ενδέχεται να έχουν κάποια συνάφεια με το Erasmus+, όπως τα πεδία παρέμβασης: 116 «Βελτίωση της πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία στην εκπαίδευση»· 117 «Βελτίωση της πρόσβασης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά, στην εκπαίδευση»· 119 «Κατάρτιση εκπαιδευτικών – απροσδιόριστο επίπεδο εκπαίδευσης»· 136 «Μη τυπική και άτυπη εκπαίδευση και μάθηση (εξαιρουμένων των υποδομών)»· και 137 «Εθελοντισμός». Ωστόσο, δεν είναι σαφές αν αυτοί οι πρόσθετοι δείκτες θα χρησιμοποιηθούν και για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των επιδόσεων του Erasmus+. Η απουσία ενός σαφώς καθορισμένου και υποχρεωτικού συνόλου δεικτών, σε συνδυασμό με τον συχνά ασαφή και ερμηνευτικό χαρακτήρα των πεδίων παρέμβασης²⁰, σημαίνει ότι κάθε κράτος μέλος μπορεί να εφαρμόζει διαφορετικά πεδία παρέμβασης και δείκτες για συγκρίσιμες δραστηριότητες. Κάτι τέτοιο θα υπονόμει τη συγκρισιμότητα μεταξύ των κρατών μελών και θα απέβαινε εις βάρος της συγκέντρωσης πληροφοριών σχετικά με τις επιδόσεις σε επίπεδο ΕΕ.
- 37** Στην [επισκόπηση 03/2025](#) επισημαίναμε ότι τα πλαίσια επιδόσεων θα πρέπει επίσης να καλύπτουν τα αποτελέσματα και τον αντίκτυπο και όχι μόνο τις εκροές. Στο πλαίσιο αυτό, σημειώνουμε επίσης το αίτημα του Κοινοβουλίου στο [ψήφισμά](#) του, της 16ης Ιανουαρίου 2024, για «*καλύτερη ισορροπία μεταξύ των ποσοτικών (ο αριθμός των δικαιούχων και των υποστηριζόμενων έργων) και των ποιοτικών στόχων στο πλαίσιο του προγράμματος*».
- 38** Η απουσία σαφώς καθορισμένων ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών επιδόσεων, σε συνδυασμό με την έλλειψη μηχανισμών αξιολόγησης του αντικτύπου και με αδυναμίες στη συσσωμάτωση δεδομένων, εμποδίζει την αποτελεσματική αξιολόγηση των επιδόσεων του συνόλου των δραστηριοτήτων που υποστηρίζονται από το Erasmus+.
- 39** Επαναλαμβάνουμε τα ευρήματα που καταγράψαμε στην [ειδική έκθεσή 22/2018](#), στην οποία υπογραμμίζαμε ότι η «*μέτρηση των επιδόσεων της δράσης “κινητικότητα” του Erasmus+ εμφανίζει αδυναμίες σε ορισμένους βασικούς τομείς*», ιδίως όσον αφορά τον σχεδιασμό και τη μέτρηση των δεικτών που ορίζονται στον [κανονισμό \(ΕΕ\) αριθ. 1288/2013](#), καθώς και το γεγονός ότι τα κονδύλια δεν διατέθηκαν βάσει

²⁰ Γνώμη 10/2026.

προηγούμενων επιδόσεων. Ως εκ τούτου, ο προτεινόμενος κανονισμός για τις επιδόσεις δεν καταδεικνύει σαφώς τον τρόπο με τον οποίο θα αντιμετωπιστούν οι εν λόγω αδυναμίες.

- 40** Στην ίδια ειδική έκθεση αναφέραμε επίσης ότι δεν ήταν σαφής ο τρόπος με τον οποίο τα έργα κινητικότητας στο πλαίσιο του Erasmus+ συνεισέφεραν στην επίτευξη του στόχου της ΕΕ για την τριτοβάθμια εκπαίδευση και, ακόμη και αν συνεισέφεραν, δεν ήταν σαφής ο τρόπος με τον οποίο η συνεισφορά αυτή διαχωριζόταν από εκείνη άλλων εθνικών και ενωσιακών δράσεων και μπορούσε να μετρηθεί διαφορετικά. Σημειώνουμε ότι το παράρτημα Ι του προτεινόμενου [πλαισίου επιδόσεων](#) περιλαμβάνει το πεδίο παρέμβασης 114 «Τριτοβάθμια εκπαίδευση» στον τομέα πολιτικής «Εκπαίδευση». Ωστόσο, ο προτεινόμενος [κανονισμός για το πλαίσιο επιδόσεων](#) δεν παρέχει επαρκείς πληροφορίες που να μας επιτρέπουν να διατυπώσουμε τη γνώμη μας σχετικά με το αν οι αδυναμίες που εντοπίστηκαν στην ως άνω ειδική έκθεση θα εξαλειφθούν με το νέο πλαίσιο επιδόσεων.
- 41** Όσον αφορά την κατανομή των κονδυλίων βάσει επιδόσεων, επισημαίνουμε ότι οι επιδόσεις αποτελούν το τρίτο κριτήριο για την κατανομή των κονδυλίων υπό έμμεση διαχείριση στα κράτη μέλη, σύμφωνα με το άρθρο 12, παράγραφος 2, του προτεινόμενου κανονισμού. Στην [ειδική έκθεση 22/2018](#) για το Erasmus+, είχαμε επικρίνει το γεγονός ότι οι επιδόσεις μετρώνται κυρίως με βάση τις εισροές και τις εκροές χωρίς να λαμβάνονται επαρκώς υπόψη τα επακόλουθα και ο αντίκτυπος. Δεδομένου ότι στον προτεινόμενο κανονισμό ορίζεται ότι περαιτέρω λεπτομέρειες και οι υπολογισμοί βάσει των οποίων θα διαμορφωθεί το κριτήριο αυτό θα καθοριστούν αργότερα από την Επιτροπή, δεν μπορούμε ακόμη να εκφράσουμε την άποψή μας σχετικά με το κατά πόσον αυτό θα εξακολουθήσει να αποτελεί αδυναμία στο πλαίσιο της κατανομής των κονδυλίων.
- 42** Επαναλαμβάνουμε στο σημείο αυτό²¹ ότι, από τη σκοπιά των επιδόσεων, η χρηματοδότηση που δεν συνδέεται με δαπάνες ενδέχεται να μην είναι ο καταλληλότερος μηχανισμός χρηματοδότησης σε ορισμένες περιπτώσεις, καθώς δεν βασίζεται εξ ορισμού στις επιδόσεις.

²¹ [Επισκόπηση 02/2025](#) σχετικά με τα διδάγματα που αντλήθηκαν από τις αδυναμίες του ΜΑΑ και [επισκόπηση 03/2025](#).

Συμμόρφωση, διαφάνεια, λογοδοσία και ιχνηλασιμότητα των δαπανώμενων κονδυλίων

- 43** Έχουμε δηλώσει κατά το παρελθόν²² ότι δράσεις που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα Erasmus, όπως οι υποτροφίες για σπουδαστές, συγκαταλέγονται στις κατηγορίες δαπανών που θεωρούμε χαμηλού κινδύνου, με εκτιμώμενο ποσοστό σφάλματος χαμηλότερο του ορίου σημαντικότητας του 2 %.
- 44** Όλες οι πληρωμές στο πλαίσιο του Erasmus+ θα διέπονται από τον δημοσιονομικό κανονισμό, ο οποίος απαιτεί την ιχνηλασιμότητα των κονδυλίων μέσω αναλήψεων υποχρεώσεων, πληρωμών και λογιστικών στοιχείων, καθώς και μέσω της εποπτείας από φορείς ελέγχου και καταπολέμησης της απάτης, όπως το ΕΕΣ, η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία και η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης. Όλα αυτά επισημαίνονται στην αιτιολογική σκέψη 39 του προτεινόμενου κανονισμού.
- 45** Η Επιτροπή προτείνει επίσης τη συνέχιση λειτουργίας των υφιστάμενων συστημάτων διαχείρισης και δικλίδων, με τη συμμετοχή τεσσάρων βασικών οντοτήτων: εθνικής αρχής, εθνικού οργανισμού, ανεξάρτητου ελεγκτικού οργανισμού και της Επιτροπής. Το άρθρο 22, παράγραφος 3, του προτεινόμενου κανονισμού αναφέρεται στον συντονισμό των ρυθμίσεων δικλίδων βάσει της αρχής του ενιαίου ελέγχου. Αυτό σημαίνει ότι η Επιτροπή και οι αρμόδιες για τις δικλίδες και τον έλεγχο αρχές θα πρέπει να αποφεύγουν τον έλεγχο των ίδιων δαπανών, με σκοπό την ελαχιστοποίηση του κόστους ελέγχου και τη μείωση του διοικητικού φόρτου για τους δικαιούχους. Στη γνώμη 02/2004 δηλώναμε ότι²³, για να είναι αποτελεσματικό το πλαίσιο δικλίδων, οι δαπάνες πρέπει να ελέγχονται βάσει των ίδιων προτύπων και δικλίδων που θα πρέπει να εφαρμόζονται, να τεκμηριώνονται και να αποτελούν αντικείμενο εκθέσεων κατά τρόπο απρόσκοπτο και διαφανή, καθιστώντας δυνατό να χρησιμοποιούνται τα σχετικά αποτελέσματα και να βασίζονται σε αυτά όλοι οι παρεμβαίνοντες στο σύστημα.
- 46** Σύμφωνα με την πρόταση, η χρηματοδότηση προς τους δικαιούχους θα πρέπει να εκταμιεύεται βάσει χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες ή, «κατά περίπτωση», επιλογών απλουστευμένου κόστους (σημείο 08). Ωστόσο, η πρόταση δεν αποσαφηνίζει τις περιστάσεις υπό τις οποίες θα συντρέχει η ανάγκη για επιλογές απλουστευμένου κόστους. Επαναλαμβάνουμε επίσης ότι η χρηματοδότηση που δεν συνδέεται με τις δαπάνες ενδέχεται να μην είναι ο καταλληλότερος μηχανισμός

²² Ομιλία του Tony Murphy, Προέδρου του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Παρουσίαση της ετήσιας έκθεσης του ΕΕΣ για το 2022 στην Επιτροπή Ελέγχου του Προϋπολογισμού – Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 5 Οκτωβρίου 2023.

²³ Γνώμη 02/2004 σχετικά με το πρότυπο του ενιαίου ελέγχου.

χρηματοδότησης σε ορισμένες περιπτώσεις, ιδίως όταν δεν υποστηρίζεται από αξιόπιστους δείκτες αποτελέσματος (βλέπε σημείο 34) και κατάλληλες μεθόδους για την απόδοση των αποτελεσμάτων (βλέπε σημείο 40). Υπό το πρίσμα των ευρημάτων του ελέγχου μας σχετικά με τον ΜΑΑ (επισκόπηση 02/2025 και επισκόπηση 03/2025), αυτός ο τρόπος χρηματοδότησης στερείται διαφάνειας και χαρακτηρίζεται από ανεπαρκείς ρυθμίσεις λογοδοσίας και δικλίδων. Θα έπρεπε επίσης να προβλέπεται με μεγαλύτερη σαφήνεια η χρήση μηχανισμών χρηματοδότησης που επιτρέπουν την επαλήθευση των στόχων και εξασφαλίζουν ασφάλεια δικαίου, ιδίως στην περίπτωση της χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες, όπως και οι αντίστοιχοι ρόλοι και οι αρμοδιότητες που απαιτούνται σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο, ώστε να διασφαλίζεται ικανοποιητικό επίπεδο συμμόρφωσης, χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, διαφάνειας και ιχνηλασιμότητας όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο δαπανώνται τα κονδύλια.

47 Ο προτεινόμενος κανονισμός επιτρέπει την επιστροφή των πραγματικών επιλέξιμων δαπανών ως εξαίρεση στην υποχρεωτική εφαρμογή της χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες ή επιλογών απλουστευμένου κόστους, όταν θεωρείται ότι οι στόχοι μιας δράσης δεν μπορούν να επιτευχθούν διαφορετικά. Ωστόσο, η πρόταση δεν παρέχει περαιτέρω λεπτομέρειες που να διευκολύνουν την αξιολόγηση του πότε πρέπει η χρηματοδότηση να γίνεται υπό τη μορφή επιστροφής πραγματικών επιλέξιμων δαπανών. Επιπλέον, επισημαίνουμε ότι η εξαίρεση αυτή προτείνεται για προγράμματα που τελούν υπό την άμεση ή έμμεση διαχείριση της Επιτροπής, όπως το Erasmus+, και όχι για προγράμματα υπό επιμερισμένη διαχείριση με τα κράτη μέλη, όπως το Ευρωπαϊκό Ταμείο²⁴.

48 Παρόλα αυτά και ανεξάρτητα από τον τρόπο υλοποίησης και χρηματοδότησης που θα επιλεγεί τελικά, θα θέλαμε να τονίσουμε τη σημασία που έχει να διασφαλιστεί ικανοποιητικό επίπεδο συμμόρφωσης, διαφάνειας, λογοδοσίας και ιχνηλασιμότητας, καθώς και χρηστή δημοσιονομική διαχείριση όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο δαπανώνται τα σχετικά κονδύλια.

49 Οι οντότητες που έλαβαν χρηματοδότηση από το Erasmus+ κατά την περίοδο 2021-2023 περιλαμβάνονταν στο δείγμα ελέγχου μας στο πλαίσιο της ειδικής έκθεσης 11/2025 σχετικά με τη διαφάνεια της χρηματοδότησης ΜΚΟ από την ΕΕ. Στη σύσταση 2 της εν λόγω έκθεσης γινόταν αναφορά στις πληροφορίες που γνωστοποιούνται στο σύστημα χρηματοοικονομικής διαφάνειας και συνιστούσε στην Επιτροπή «να βελτιώσει την πληρότητα και τον έγκαιρο χαρακτήρα τους, αυξάνοντας τη συχνότητα των επικαιροποιήσεων και καλύπτοντας τους δεύτερου επιπέδου αποδέκτες κονδυλίων της ΕΕ στο πλαίσιο της άμεσης και της έμμεσης διαχείρισης». Στον προτεινόμενο κανονισμό, δεν

²⁴ Γνώμη 09/2026 σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο.

εντοπίσαμε διατάξεις που να καλύπτουν το ζήτημα αυτό για τις δράσεις που χρηματοδοτούνται από το Erasmus+. Στο πλαίσιο αυτό, σημειώνουμε επίσης το αίτημα που απευθύνει το Κοινοβούλιο στο [ψήφισμά](#) του, της 16ης Ιανουαρίου 2024, προς την Επιτροπή «να διορθώσει την περιορισμένη διαφάνεια και χρηστικότητα της ενότητας αποτελεσμάτων “Έργα που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο αυτής της θεματικής ενότητας” στην πύλη δυνατοτήτων χρηματοδότησης και υποβολής προσφορών, ώστε τα ενδιαφερόμενα μέρη να μπορούν να τηλεφορτώνουν δεδομένα προκειμένου να αναλύουν τα χαρακτηριστικά των επιτυχών και των απορριφθέντων έργων σε σχέση με τον οργανισμό, τα ποσά του προϋπολογισμού, την επικεφαλής χώρα του έργου ή τον τύπο του έργου».

Εντολή ελέγχου του ΕΕΣ

- 50** Αναφορά στα δικαιώματα ελέγχου του ΕΕΣ γίνεται στην αιτιολογική σκέψη 39 του προτεινόμενου κανονισμού, όπου αναφέρεται ότι πρόσωπα ή οντότητες που είναι αποδέκτες κονδυλίων της Ένωσης πρέπει να συνεργάζονται πλήρως για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, να παρέχουν τα αναγκαία δικαιώματα και την πρόσβαση που απαιτείται μεταξύ άλλων στο Ελεγκτικό Συνέδριο και να διασφαλίζουν ότι τυχόν τρίτοι που συμμετέχουν στην εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης εκχωρούν ισοδύναμα δικαιώματα.
- 51** Νομική βάση του προτεινόμενου κανονισμού είναι η [ΣΛΕΕ](#) και, μόλις εκδοθεί, η εφαρμογή του θα διέπεται από τον [δημοσιονομικό κανονισμό](#). Παρέχεται έτσι στο ΕΕΣ ολοκληρωμένη εντολή για τον έλεγχο της κανονικότητας των δαπανών της ΕΕ, καθώς και της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης όλων των πολιτικών και των προγραμμάτων της.
- 52** Η εντολή ελέγχου του ΕΕΣ καλύπτει επίσης τους τελικούς αποδέκτες των κονδυλίων του Erasmus+, διασφαλίζοντας ολοκληρωμένη εποπτεία. Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι τελικοί αποδέκτες συμμορφώνονται με τις συγκεκριμένες υποχρεώσεις σε ό,τι αφορά την άσκηση των δικών μας δικαιωμάτων ελέγχου, συνιστούμε στην Επιτροπή να απαιτεί οι υποχρεώσεις που απορρέουν από συμφωνία ενωσιακής επιχορήγησης να αντικατοπτρίζονται και σε όλες τις συμφωνίες που συνάπτονται μεταξύ δικαιούχων και τρίτων, ή τουλάχιστον στους κανόνες που κοινοποιούν οι δικαιούχοι σε τρίτους.
- 53** Το άρθρο 13 της πρότασης αφορά τις συνδεδεμένες «*τρίτες χώρες*» και αναφέρει «*τα δικαιώματα της Ένωσης για τη διασφάλιση χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και την προστασία των οικονομικών της συμφερόντων*», όπως προβλέπεται στον [κανονισμό \(ΕΕ, Ευρατόμ\) 2024/2509](#) και στον [κανονισμό \(ΕΕ, Ευρατόμ\) αριθ. 883/2013](#), και την εκτελεστικότητα αποφάσεων «*που επιβάλλουν χρηματική υποχρέωση βάσει του άρθρου 299 της ΣΛΕΕ, καθώς και οι αποφάσεις και οι διατάξεις του Δικαστηρίου της*

Ευρωπαϊκής Ένωσης». Ωστόσο, στο άρθρο 13 δεν μνημονεύονται ρητά τα δικαιώματα ελέγχου του ΕΕΣ, σε αντίθεση με το άρθρο 31 του [ισχύοντος κανονισμού Erasmus+](#) και το άρθρο 28 του [κανονισμού \(ΕΕ\) 2021/888](#). Αυτό σημαίνει ότι το άρθρο 13 του προτεινόμενου κανονισμού ενδέχεται να μην καθιστά επαρκώς σαφή την έκταση των δικαιωμάτων ελέγχου του ΕΕΣ στους ενδιαφερόμενους από «*τρίτες χώρες*» που υπόκεινται στους κανόνες. Ο κίνδυνος αυτός μπορεί να αντιμετωπιστεί με τη συμπερίληψη ρητρών ελέγχου στη νομοθετική πρόταση, καθώς και σε τυχόν συμφωνίες μεταβίβασης αρμοδιοτήτων που συνάπτει η Επιτροπή.

Η παρούσα γνώμη εγκρίθηκε από το Ελεγκτικό Συνέδριο στο Λουξεμβούργο, κατά τη συνεδρίασή του της 26ης Φεβρουαρίου 2026.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο

Tony Murphy
Πρόεδρος

Παραρτήματα

Παράρτημα Ι – Κατάλογος των δημοσιεύσεων του ΕΕΣ που συμβουλευθήκαμε κατά την κατάρτιση της παρούσας γνώμης

Ετήσιες εκθέσεις

Ετήσιες εκθέσεις σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ για τα οικονομικά έτη 2020-2024

Ετήσιες εκθέσεις σχετικά με τους οργανισμούς της ΕΕ για τα οικονομικά έτη 2020-2024

Ειδικές εκθέσεις

Ειδική έκθεση 11/2025: Διαφάνεια στη χρηματοδότηση ΜΚΟ από την ΕΕ – Παρά την πρόοδο, η συνολική εικόνα δεν είναι ακόμη αξιόπιστη

Ειδική έκθεση 11/2023: Στήριξη της ΕΕ για την ψηφιοποίηση των σχολείων

Ειδική έκθεση 10/2021: Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό της ΕΕ: καιρός τα λόγια να γίνουν πράξη

Ειδική έκθεση 22/2018: Η κινητικότητα στο πλαίσιο του Erasmus+: εκατομμύρια συμμετέχοντες και πολύπλευρη η ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία, η μέτρηση των επιδόσεων όμως χρήζει περαιτέρω βελτιώσεων

Επισκοπήσεις

Επισκόπηση 03/2025 με τίτλο Ευκαιρίες ενόψει του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου μετά το 2027

Επισκόπηση 02/2025: Προσανατολισμός στις επιδόσεις, λογοδοσία και διαφάνεια – άντληση διδαγμάτων από τις αδυναμίες του ΜΑΑ

Επισκόπηση 01/2024: Δράσεις της ΕΕ για προγράμματα πρακτικής άσκησης που απευθύνονται σε νέους και νέες

Επισκόπηση 03/2021: Οικονομικές εισφορές χωρών εκτός ΕΕ προς την ΕΕ και τα κράτη μέλη

Επισκόπηση 02/2021: Δράσεις της ΕΕ για τη βελτίωση των χαμηλού επιπέδου ψηφιακών δεξιοτήτων

Επισκόπηση 01/2018: Future of EU finances: reforming how the EU budget operates (ενημερωτικό έγγραφο)

Γνώμες

Γνώμη 11/2026 όσον αφορά την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση του προγράμματος «AgoraEU» για την περίοδο 2028-2034 και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/692 και (ΕΕ) 2021/818 [COM(2025) 550 final]

Γνώμη 10/2026 σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση πλαισίου παρακολούθησης των δαπανών και επιδόσεων του προϋπολογισμού και άλλων οριζόντιων κανόνων για τα προγράμματα και τις δραστηριότητες της Ένωσης [COM(2025) 545 final]

Γνώμη 09/2026 σχετικά με την πρόταση κανονισμού 2025/0240 (COD) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Ταμείου για την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή, τη γεωργία και την ύπαιθρο, την αλιεία και τη θάλασσα, την ευημερία και την ασφάλεια για την περίοδο 2028-2034 και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2023/955 και του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509 («πρόταση για τα σχέδια ΕΠΕΣ») [COM(2025) 565 final]

Γνώμη 08/2026 όσον αφορά την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση του προγράμματος για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία για την περίοδο 2028-2034 και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/444, (ΕΕ) 2021/690, (ΕΕ) 2021/785, (ΕΕ) 2021/847 και (ΕΕ) 2021/1077 [COM(2025) 590 final]

Γνώμη 07/2026 σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του μηχανισμού «Παγκόσμια Ευρώπη» [COM(2025) 551 final]

Γνώμη 06/2026 όσον αφορά την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τον μηχανισμό πολιτικής προστασίας της Ένωσης και την παροχή ενωσιακής στήριξης για δράσεις ετοιμότητας και αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης στον τομέα της υγείας, και για την κατάργηση της απόφασης αριθ. 1313/2013/ΕΕ (μηχανισμός πολιτικής προστασίας της Ένωσης) [COM(2025) 548 final]

Γνώμη 05/2026 σχετικά με τις προτάσεις κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τον καθορισμό των όρων εφαρμογής της ενωσιακής στήριξης στην κοινή γεωργική πολιτική για την περίοδο από το 2028 έως το 2034 και κανονισμού για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 όσον αφορά το πρόγραμμα για την προώθηση της κατανάλωσης οπωροκηπευτικών και γάλακτος στα σχολεία (πρόγραμμα της ΕΕ για τα σχολεία), τις τομεακές παρεμβάσεις, [...], τους κανόνες σχετικά με τον εφοδιασμό σε περιόδους έκτακτης ανάγκης και σοβαρών κρίσεων και τις εγγυήσεις [COM(2025) 553 final και COM(2025) 560 final]

Γνώμη 04/2026 σχετικά με την πρόταση απόφασης για το σύστημα των ιδίων πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης [COM(2025) 574 final]

Γνώμη 03/2026 σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για τα έτη 2028-2034 [COM(2025) 571 final]

Γνώμη 02/2026 σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του προγράμματος-πλαισίου έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη» για την περίοδο 2028-2034, τον καθορισμό των κανόνων συμμετοχής και διάδοσής του και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/695 [COM(2025) 543 final]

Γνώμη 01/2026 όσον αφορά την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανταγωνιστικότητας (ΕΤΑ), συμπεριλαμβανομένου του ειδικού προγράμματος για δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας στον τομέα της άμυνας, την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/522, (ΕΕ) 2021/694, (ΕΕ) 2021/697, (ΕΕ) 2021/783, την κατάργηση διατάξεων των κανονισμών (ΕΕ) 2021/696, (ΕΕ) 2023/588 και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) [EDIP] [SEC(2025) 555 final, SWD(2025) 555 final, SWD(2025) 556 final]

Γνώμη 02/2024 σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του προγράμματος για την ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία και πλαισίου μέτρων με σκοπό τη διασφάλιση της έγκαιρης διαθεσιμότητας και προμήθειας αμυντικών προϊόντων («EDIP»)

Γνωμοδότηση αριθ. 02/2004 σχετικά με το πρότυπο του «ενιαίου ελέγχου» (single audit) (και με πρόταση για πλαίσιο εσωτερικού κοινοτικού ελέγχου)

Συντομογραφίες

Συντομογραφία	Ορισμός/Επεξήγηση
ΕΣΑ	Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης
ΕΣΕΑΒ	Ευρωπαϊκό Σώμα Εθελοντών Ανθρωπιστικής Βοήθειας
ΠΔΠ	Πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο
ΣΛΕΕ	Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Γλωσσάριο

Όρος	Ορισμός/Επεξήγηση
Erasmus+	Πρόγραμμα της ΕΕ για τη στήριξη της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της νεολαίας και του αθλητισμού στην Ευρώπη, το οποίο παρέχει πρωτίστως σε φοιτητές την ευκαιρία να σπουδάσουν και να αποκτήσουν εμπειρία στο εξωτερικό.
Άμεση διαχείριση	Διαχείριση ταμείου ή προγράμματος της ΕΕ αποκλειστικά από την Επιτροπή. Αντιδιαστέλλεται με την επιμερισμένη ή την έμμεση διαχείριση.
Δημοσιονομικός κανονισμός	Κύριο σύνολο κανόνων που διέπουν τον τρόπο με τον οποίο διαμορφώνεται και χρησιμοποιείται ο προϋπολογισμός της ΕΕ, καθώς και τις συνδεδεμένες διαδικασίες, όπως οι εσωτερικές δικλίδες, η υποβολή στοιχείων, ο έλεγχος και η απαλλαγή.
Δικαιούχος	Φυσικό ή νομικό πρόσωπο που επιχορηγείται ή δανειοδοτείται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ με σκοπό την υλοποίηση ενός έργου ή προγράμματος.
Έμμεση διαχείριση	Μέθοδος εκτέλεσης του προϋπολογισμού της ΕΕ, στο πλαίσιο της οποίας η Επιτροπή αναθέτει καθήκοντα εκτέλεσής του σε άλλες οντότητες (όπως τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμοί).
Ενωσιακή προστιθέμενη αξία	Η επιπρόσθετη αξία που παράγεται από τη δράση της ΕΕ σε σύγκριση με την αξία που θα είχε επιτευχθεί αποκλειστικά από τη δράση κράτους μέλους ή ομάδας κρατών μελών.
Επιλογή απλουστευμένου κόστους	Προσέγγιση για τον προσδιορισμό του ποσού επιχορήγησης που βασίζεται στη χρήση μεθόδων όπως το τυποποιημένο μοναδιαίο κόστος, η χρηματοδότηση βάσει ενιαίου συντελεστή ή τα κατ' αποκοπή ποσά, αντί των εξόδων στα οποία όντως υποβλήθηκε ο δικαιούχος.
Ευελιξία του προϋπολογισμού	Μηχανισμός που επιτρέπει στην Επιτροπή να ανακατανέμει πιστώσεις μεταξύ προγραμμάτων, σκελών πολιτικής ή οικονομικών ετών εντός των ανώτατων ορίων του ΠΔΠ, προκειμένου να ανταποκρίνεται στις μεταβαλλόμενες προτεραιότητες.
Ευρωπαϊκή Εισαγγελία	Ανεξάρτητο όργανο της ΕΕ αρμόδιο για τη διερεύνηση και τη δίωξη εγκλημάτων εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της.
Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης	Όργανο της Επιτροπής που διεξάγει διοικητικές έρευνες για περιπτώσεις απάτης, διαφθοράς και παρατυπιών εις βάρος του προϋπολογισμού της ΕΕ.
Πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο	Το κατά κανόνα επταετούς διάρκειας πρόγραμμα δαπανών της ΕΕ, στο οποίο ορίζονται προτεραιότητες (βάσει στόχων πολιτικής) και ανώτατα όρια. Παρέχει τη δομή εντός της οποίας καταρτίζονται οι ετήσιοι προϋπολογισμοί της ΕΕ, με ανώτατα όρια για κάθε κατηγορία δαπανών.

Όρος	Ορισμός/Επεξήγηση
Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης	Βασική συνθήκη της ΕΕ που καθορίζει τις θεσμικές αρμοδιότητες, συμπεριλαμβανομένων και αυτών του ΕΕΣ (άρθρο 287), και περιλαμβάνει και άλλες δημοσιονομικές διατάξεις (άρθρα 310-325).
Σφάλμα	Το αποτέλεσμα εσφαλμένου υπολογισμού ή παρατυπίας που προκύπτει από τη μη συμμόρφωση με νομικές και συμβατικές απαιτήσεις.
Τελικός αποδέκτης	Φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ωφελείται τελικά από δραστηριότητα χρηματοδοτούμενη από την ΕΕ, την οποία δρομολογεί ή υλοποιεί δικαιούχος συνδρομής της ΕΕ.
Χρηματοδότηση που δεν συνδέεται με τις δαπάνες	Μοντέλο υλοποίησης της χρηματοδότησης που βασίζεται στην εκπλήρωση των νομικών προϋποθέσεων ή στην επίτευξη αποτελεσμάτων, και όχι στις πραγματικές δαπάνες.
Χρηστή δημοσιονομική διαχείριση	Διαχείριση των πόρων σύμφωνα με τις αρχές της οικονομίας, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2026

Η πολιτική για την περαιτέρω χρήση εγγράφων του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ) ορίζεται στην [απόφαση αριθ. 6-2019 του ΕΕΣ](#) για την πολιτική ανοικτών δεδομένων και την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ορίζεται διαφορετικά (π.χ. σε χωριστές ανακοινώσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας), το περιεχόμενο του ΕΕΣ που ανήκει στην ΕΕ παραχωρείται βάσει της άδειας [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Ισχύει, επομένως, ως γενικός κανόνας ότι η περαιτέρω χρήση επιτρέπεται υπό τον όρο ότι αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται οι αλλαγές. Κατά την περαιτέρω χρήση απαγορεύεται η διαστρέβλωση του αρχικού νοήματος ή μηνύματος των εγγράφων. Το ΕΕΣ δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε συνέπεια προερχόμενη από την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Εάν συγκεκριμένο περιεχόμενο αναφέρεται σε ταυτοποιήσιμα φυσικά πρόσωπα, π.χ. φωτογραφίες υπαλλήλων του ΕΕΣ, ή περιλαμβάνει έργα τρίτων, απαιτείται πρόσθετη έγκριση.

Όταν παραχωρείται η έγκριση, αυτή ακυρώνει και αντικαθιστά την ανωτέρω γενική έγκριση και αναφέρει σαφώς τυχόν περιορισμούς στη χρήση.

Για τη χρήση ή την αναπαραγωγή περιεχομένου που δεν ανήκει στην ΕΕ, μπορεί να χρειάζεται να ζητήσετε άδεια απευθείας από τους κατόχους των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Φωτογραφία εξωφύλλου – © butenkow / stock.adobe.com.

Το λογισμικό ή τα έγγραφα που καλύπτονται από δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα εμπορικά σήματα, τα καταχωρισμένα σχέδια, οι λογότυποι και οι επωνυμίες/ονομασίες, εξαιρούνται από την πολιτική του ΕΕΣ για την περαιτέρω χρήση.

Το σύνολο των ιστότοπων των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης εντός του ονόματος χώρου «europa.eu» παρέχει συνδέσμους προς ιστότοπους τρίτων. Δεδομένου ότι το ΕΕΣ δεν έχει έλεγχο επ' αυτών, σας συνιστούμε να εξετάζετε τις πολιτικές τους για την προστασία του ιδιωτικού απορρήτου και της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ

Δεν επιτρέπεται η χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ χωρίς την προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του οργάνου.

HTML	ISBN 978-92-849-7303-3	ISSN 2812-3034	doi:10.2865/3268827	QJ-01-26-018-EL-Q
PDF	ISBN 978-92-849-7304-0	ISSN 2812-3034	doi:10.2865/8636062	QJ-01-26-018-EL-N

Παραπομπή στην παρούσα γνώμη να γίνεται ως εξής:

Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, [γνώμη 12/2026](#) σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του προγράμματος Erasmus+ για την περίοδο 2028-2034 και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/817 και (ΕΕ) 2021/888 (COM/2025/549 final), Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2026.

Η παρούσα γνώμη, η οποία εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 287, παράγραφος 4, της ΣΛΕΕ, το οποίο προβλέπει ότι το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο γνωμοδοτεί κατόπιν αιτήματος ενός από τα άλλα θεσμικά όργανα, καλύπτει την πρόταση νέου κανονισμού για το πρόγραμμα Erasmus+ που εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Σκοπός είναι η διατύπωση παρατηρήσεων σχετικά με τον σχεδιασμό, τη διακυβέρνηση, το πλαίσιο επιδόσεων και τις ρυθμίσεις περί χρηματοοικονομικών δικλίδων. Επιδίωξη είναι να διασφαλιστεί ότι το μελλοντικό πρόγραμμα προάγει τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, τη λογοδοσία και την ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Τηλ. +352 4398-1

Πληροφορίες: eca.europa.eu/el/contact
Ιστότοπος: eca.europa.eu
Μέσα κοινωνικής δικτύωσης:
@EUauditors

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Υπηρεσία Εκδόσεων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης